

Политика, 30/10/2008

Навике какве деца и тинејџери имају према видео-играма могле би се, на основу мишљења психолога, делимично објаснити жељом да се побегне од реалности свакодневног живота у виртуелну стварност коју могу да контролишу. Они желе да промене свет у коме живе доминирајући виртуелним светом са којим се сусрећу на својим видео и ТВ екранима.

Нешто слично догађа се и западним политичарима и дипломатама.

Током протеклих неколико година почели су да употребљавају једну нову фразу – како у међународним односима, тако и у домаћој политици: „Морате да прихватите реалност да...”

Ова употреба (бројне варијације) може да се чује од Вашингтона до Брисела и шире. Фраза делује једноставно, међутим она има злокобан аспект који представља претњу по схватање да је владавина права суштински темељ демократије, међународних односа, људских права и решавања конфликта.

Америчке и многе европске дипломате воле да кажу: „Морате да прихватите реалност да...” као увод у своје аргументе којима од других држава траже да ураде оно што они хоће и као оправдање за оно што њихове владе одлуче да раде – без обзира на међународно право. Од самог почетка ову фразу су употребљавале америчке дипломате Ник Бернс и Данијел Фрид, као и Финац Марти Ахтисари, а све у вези са Косовом. Србији је речено да мора да „прихвати реалност” да постоји једино могуће решење – независност. Сада се Србији говори да се следећа „реалност” састоји од признавања (директног или индиректног) ове независности. Другим речима, то је једино разуман, конструктиван – и што је важније – прихватљив избор. Политички лидери у Црној Гори и Македонији ову су фразу чак користили да би објаснили одлуке својих влада да признају независност Косова. Они су добри и лојални ученици, па ће им упутити похвале и отрцане фразе које заслужују. (На несрећу њихових грађана, тешко да ће добити ишта више.)

Србија није једина држава која има проблем са „прихватањем реалности”. Током протеклих неколико месеци Русија, Индија, Иран, Пакистан, Венецуела и Кина биле су међу земљама којима су западне дипломате и политичари рекли да треба да „прихвате реалност”. Шта, у ствари, ово значи? Једноставно речено, да реалност дефинишу

интереси и политика Америке и неких чланица ЕУ. Дискусији нема места. Ова порука захтева од других држава и њихових грађана да забораве на чињенице, закон и демократију, те да чине оно што се од њих захтева. Без обзира колико је то болно, неправедно, незаконито, дестабилизујуће или недемократско. Реалност мора да се прихвати!

Иза овога се крије ружна истина да је све ово само друго име за прастари појам који каже да „сила представља закон”. Такође постоји потреба да се ово призна као морално супериоран појам у односу на ма какву евентуалну алтернативу. Ови креатори „стварности” морају да буду признати не само као они који су у праву кад је реч о њиховом схватању света и идеологије, већ и као честити браниоци истине. Другим речима, имамо још један начин изражавања ароганције и силецијства. То је начин на који скривају сопствену несигурност, морално лицемерје и незаконито понашање. Ово је за њих, наравно, много боље и лакше него да прихвате истинску „реалност” да су Америка и ЕУ у озбиљној кризи и да су очигледно без кормила на све пространијем океану економских невоља и политичких несигурности. Затечени су и биће им потребни натчовечански напори – и много среће – да направе нешто налик стабилности у сопственим земљама.

Као и деца која играју видео-игре, и ови лидери желе да буду господари реалности коју стварају и контролишу. Да би то учинили неопходно је да убеди све, а пре свега себе, да заиста не постоји избор или алтернатива „реалности” коју нуде. (Ако нема избора, онда, по дефиницији, нема ни одговорности.) Овај аспект „прихватања реалности” одговара свим политичарима, чак и у Србији. Ако нема алтернативе реалности, онда они нису одговорни ни за шта што раде или одлуче да не учине.

Проблем је у томе да ово пролази само док сви реалност прихватају онако како је дефинишу Фрид или Ахтисари.

Због овога је, исто тако, веома важно прихватање Еулекса. Важно је јер је то следећи корак у озакоњивању „реалности” независног Косова и због тога што ће, на крају, легализовати све што су САД и неке земље чланице ЕУ урадиле да би спонзорисале и признале ту независност. То, међутим, може да се догоди само ако лидери у Београду одлуче да потврде ову „реалност” и претворе је у сопствену.